اَمڙ جي

دعا جو اثر

15-February-2018

هفتيوار سنتن ڀري اجتماع ۾ ٿيڻ وارو
سُنّتن ڀريو بيان

(For Islamic Sisters)

هرمبلغ بيان ڪرڻ کان پهريان گهٽ ۾ گهٽ ٿي پيرا پڙهي

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ

اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ؕ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ؕ

اَمڙ جي دعا جو اثر

اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُوْلَ الله وَعَلٰى اٰلِكَ وَاَصْحٰبِكَ يَا حَبِيْبَ الله

اَلصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ الله وَعَلٰى اٰلِكَ وَاَصْحٰبِكَ يَا نُوْرَ الله

دُرُود شريف جي فضيلت

نبي اَڪرم صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ جن اِرشاد فرمايائون: جيڪو شخص مون تي دُرُودِ پاڪ پڙهڻ وسري ويو، اهو جنّت جو رستو ڀلجي ويو.

(مجمع الزوائد، ۲۵۵/۱۰، حديث: ۱۷۳۰۷)

ڪثرت سے درود ان پہ پڑھو رب نے جو چاہا سينے ميں اتر آئيں گے انوارِ مدينہ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! ثواب حاصل ڪرڻ خاطر بيان ٻڌڻ کان پهريان سٺيون سٺيون نِيّتون ڪري وٺون ٿيون. فرمانِ مصطفيٰ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ: ”نِيَّةُ الْمُؤْمِنِ خَيْرٌ مِّنْ عَمَلِهٖ“ يعني مسلمان جي نِيّت ان جي عمل کان بهتر آهي.

(المعجم الڪبير،سهل بن الساعدي...الخ ج 6، ص 185، الحديث: 5942)

ٻه مدني گُل:(1) بغير سٺي نيّت جي ڪنهن به نيڪ عمل جو ثواب ناهي ملندو.

(2) جيتريون سنيون نِيّتون وڌيڪ، اوترو ثواب بہ وڌيڪ.

بيان ٻڌڻ جون نِيّتون

موقع جي مناسبت ۽ نوعيت جي اعتبار سان نيتن ۾ گهٽ وڌ ۽ تبديلي بہ ڪري سگهجي ٿي
۞ نگاهون جهڪائي پوري توجهہ سان بيان ٻڌندس ۞ ٽيڪ لڳائي ويهڻ بدران علمِ دين جي تعظيم خاطر جيترو ٿي سگهيو ٻئي گوڏا وچائي ويهندس ۞ ضرورت پوڻ تي ٻين اسلامي ڀينرن جي لاءِ سِرڪي جاءِ ڪشاده ڪندس ۞ ڌِڪو وغيره لڳو تہ صبر ڪندس، گهوري ڏسڻ ۽ اُٿڪڻ کان بچندس ۞ صَلُّوا عَلَي الحَبِيب! اُذكُرُالله , تُوبُوا اِلَي الله! وغيره ٻڌي ثواب ڪمائڻ ۽ صدا لڳائڻ واريءَ جي دِل جوئي جي لاءِ آهستہ آواز سان جواب ڏيندس ۞ بيان کان پوءِ پاڻ اڳتي وڌي سلام، مصافحو ۽ انفرادي ڪوشش ڪندس-دوران بيان موبائل جي غيرضروري استعمال کان بچندس،نہ بيان ريڪارڊ ڪندس نہ ئي ٻئي ڪنهن قسم جو آواز ڇو تہ ان جي اجازت ناهي،جيڪو ڪجهہ ٻُڌندس،ان کي ٻڌي ۽ سمجهي ڪري ان تي عمل ڪرڻ ۽ ان کي بعد ۾ ٻين تائين پهچائي نيڪي جي دعوت عام ڪرڻ جي سعادت حاصل ڪندس.

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیب! صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

اَمڙ جو شان!

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون!”ماءُ“ قُدرت جو اَنمول تحفو آهي، ماءُ جو مقام قرآن ۽ حديث ۾ بيان ٿيو آهي، ماءُ جو فرمانبردار الله پاڪ ۽ رسولِ ڪريم صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جي رضا ماڻڻ ۾ ڪامياب ٿي ويندو آهي، ماءُ اَولاد جي

www.dawateislami.net

آرام خاطر پنهنجي آرام کي قربان ڪندي آهي، ماءُ جي جگر جي خون مان اَولاد جو وجود بڻجندو آهي، ماءُ ڪيئي سالن تائين پنهنجي اَولاد کي ٽِپڪي ڏئي سُمهاريندي آهي، ماءُ بيمار اَولاد کي ڏسي تڙپندي ۽ لڙڪ وهائيندي آهي، ماءُ بيمار اَولاد جي ڪري سخت سيءَ ۾ بہ سڄي سڄي رات جاڳي گذاريندي آهي، ماءُ بيمار اولاد جي خاطر مهانگن اسپتالن ۽ دواخانن جا چڪر ڪٽڻ گوارا ڪندي آهي، ماءُ اَولاد جو مستقبل سَنوارڻ لاءِ پنهنجي سڄي زندگي کي اَولاد جي لاءِ وَقف ڪندي آهي، ماءُ اَولاد جي لاءِ ڇانو ڪندڙ وڻ جيان هوندي آهي، ماءُ پاڻ گرمي برداشت ڪري اَولاد کي هوا ڏيندي رهندي آهي، ماءُ اَولاد کي ڇانوء ۾ ويهاري پاڻ اُس ۾ ويهي رهندي آهي، ماءُ اَولاد جا ناز نخرا برداشت ڪندي آهي، ماءُ قَرض ڪڻي بہ اَولاد جي فرمائشن کي پُورو ڪندي آهي، ماءُ پنهنجي مڙس جي وَفات (Death)کان بعد اَولاد کي دَربَدَر ڀٽڪڻ ناهي ڏيندي، ماءُ اَولاد جي پيدائش کان پهريان، پيدائش جي دَوران ۽ بعد وارين تڪليفن کي برداشت ڪندي آهي ماءُ اَولاد کي سنو انسان ناهيندي آهي، ماءُ پنهنجي حصّي جو گرهہ بہ اَولاد جي وات ۾ وجهي خوش ٿيندي آهي ۽ پاڻ بکايل سمهي پوندي آهي، ماءُ اولاد کي گرم بستر ۾ ليٽائيندي ۽ پاڻ ٿڌي فرش تي ليٽي پوندي آهي، ماءُ اولاد جي لاءِ بُرو ناهي سوچيندي، ماءُ اولاد کي خوش ڏسي خوش ٿيندي آهي، ماءُ اولاد کي ڏک تڪليف ۾ مبتلا ڏسي بيقرار ٿي ويندي آهي، ماءُ مشڪلاتن ۾ اَولاد کي حوصلو ڏيندي آهي،ماءُ معذور اَولاد کي بہ بي سهارو ناهي ڇڏيندي،ماءُ نافرمان اَولاد تي بہ شفقتۀ مهرباني ئي ڪندي آهي، ماءُ نہ هجي تہ گهر ويران لڳندو آهي،ماءُ جو خدمت گار چينۀسڪون جي زندگي گذاريندو آهي، ماءُ جي خدمت اَولاد کي جنّت ۾ داخل ڪرائيندي، ماءُ کي راضي رکڻ اولاد تي لازم آهي، ماءُ جي حقن مان آجو ٿيڻ ناممڪن آهي جيئن تہ

ماءُ کي ڪلهن تي کڻي گرم پٿرن تي ڇهه ميل........

هڪ صحابي رَضِیَ اللّٰہُ تَعَالٰی عَنْہ بارگاهِ نبوي ۾ عرض ڪيو: هڪ راهه ۾ اهڙا گرم پٿر هئا جيڪڏهن گوشت جو ٽڪرو ان تي رکيو وڃي ته اهو ڪَبَاب ٿي وڃي! مون پنهنجي ماءُ کي ڪلهي تي سوار ڪري ڇهن ميلن تائين کڻي هليس، ڇا مان ماءُ جي حقن مان آجو ٿي ويو آهيان؟ سرڪار مدينه صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّمَ جن فرمايو: تنهنجي پيدا ٿيڻ تي سُور جا جيتري قدر جهٽڪا ان برداشت ڪيا شايد هي ان مان هڪ جهٽڪي جو بدلو ٿي سگهي.

(معجم صغير،۹۲/۱، حديث: ۲۵۷)

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون!!ماءُ ئي اها مهربان هستي آهي جيڪا اَولاد جي لاءِ روئي روئي دُعائون گهرندي آهي، ماءُ جي دُعا جنّت ۾ وٺي ويندي آهي، ماءُ جي دُعا ربّ ڪريم جو فرمانبردار بڻائيندي آهي، ماءُ جي دُعا بُرائين کان بچائيندي آهي، ماءُ جي دُعا اَولاد کي وِلايت جي رتبي تائين پهچائيندي آهي، ماءُ جي دُعا اَولاد جي قسمت سَنواريندي آهي، ماءُ جي دُعا اَولاد جي لاءِ قبول ٿيندي آهي، ماءُ جي دُعا ڪاميابيون ڏياريندي آهي، ماءُ جي دُعا نُزولِ رَحمت جو سبب آهي، ماءُ جي دُعا گناهن جي مُعافي جو ذَرِيعو آهي، ماءُ جي دُعا جي بَرَڪت سان ربّ ڪريم اَولاد تان مصيبتن ۽ آزمائشن کي ٽاريندو آهي. اچو! اڄ اسان ماءُ جي دُعائن جي بَرَڪتن تي مُشتَمِل ڪجهه اِيمان اَفروز واقعا ٻڌڻ جي سعادت حاصِل ڪيون ٿيون،جيئن ته

اَمڙ جي دعا جو اثر

حضرتِ سَيدُنا عبدُالرَّحمٰن بن اَحمد رَحۡمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیۡہ بَيان ڪن ٿا: مون پنهنجي والِد کي چوندي ٻڌو ته هڪ ڀيري هڪ پُوڙهيءَ عورَت حضرت سَيدُنا اِبنِ مَخلَد رَحۡمَۃُ اللّٰہِ تَعَالٰی عَلَیۡہ جي بارگاهه ۾ حاضِر ٿي عَرض ڪيائين: منهنجي جوان پٽ کي

رُومين قَيد ڪري ورتو آهي. منهنجو هڪ ننڍڙو گهر آهي، ان جي عِلاوه مون وٽ ڪو بہ مال نہ آهي ۽ ان گهر کي مان وڪڻي نٿي سگهان، تنهنڪري اوهان ڪنهن صاحبِ حَيثِيت کي چئو تہ هو فِديو ڏئي منهنجي پٽ کي آزاد ڪرائي، ڇوتہ هاڻي نہ مون کي ڏينهن جو قرار ايندو آهي ۽ نہ رات جو ننڊ ايندي آهي. پاڻ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْه ان کي تسلّي ڏيندي فرمايائون: مُحترَمہ! اوهان وڃو! مان اوهان جي معامَلي کي حل ڪرڻ جي ڪوشِش ڪريان ٿو. راوِي چون ٿا: جڏهن اها بُڍڙي هلي وئي تہ پاڻ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْه ڪنڌ جُهڪائي ويهي رهيا ۽ پاڻ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْه جا مبارَڪ چَپ چُري رهيا هئا (جيئن ڪجھ پڙهي رهيا هجن). ڪجھ عرصي کان پوءِ ساڳي بڍڙي عورَت پنهنجي جوان پٽ کي گڏ وٺي، پاڻ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْه جي خدمت ۾ حاضر ٿي ۽ پاڻ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْه کي دُعائون ڏيندي چوڻ لڳي: (اَلْحَمْدُ لِلّٰه عَزَّوَجَلّ) منهنجو پٽ سلامَتي سان موٽي آيو آهي ۽ هو اوهان جي بارگاه ۾ پنهنجي سفر جي باري ۾ ٻڌائيندو، پوءِ

پٽ (آيو ۽) چيائين: مان قَيدين جي هڪ جماعت سان گڏ رُومي بادشاه جي قَيد ۾ هئس، ان جي قبضي ۾ ڪوڙ باغ هئا، هو هر ڏينهن اسان کي پنهنجن باغن (Gardens) ۾ ڪم ڪرڻ جي لاءِ موڪليندو هو ۽ (شام جو) واپَس قَيد خاني ۾ بند ڪندو هو. هڪ ڏينهن جڏهن اسان مغرِب کان پوءِ (باغن ۾) ڪم ڪري واپَس قَيد خاني ڏانهن پئي آياسين تہ اوچتو منهنجي پيرن ۾ ٻڌل مضبوط ٻيڙيون ازخود ٽُٽي زمين تي ڪري پيون. (راوِي جو بيان آهي تہ) نَوجوان جنهن ڏينهن ۽ جنهن وَقت ۾ ٻيڙيون ٽٽڻ جي باري ۾ ٻڌايو هو، اهو ئي (ڏينهن ۽) وَقت هو جنهن ۾ بُڍڙي حضرت سَيدُنا اِبنِ مَخلَد رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْه جي بارگاه ۾ دُعا جي لاءِ حاضِر ٿي هئي. سپاهين مون (يعني پوڙهيءَ عورَت جي پٽ) کان پڇيائون: ڇا تو ٻيڙيون ٽوڙيون آهن؟ مون چيو: نہ! اهي تہ خود بخود منهنجي پيرن مان ٽٽي ڪري پيون آهن. نَوجوان جي اها ڳالھ ٻڌي سپاهي

گهڻا حَيران ٿيا ۽ اُنهن وجي پنهنجي اَفسر کي ٻڌايو، هو بہ حَيران ٿيو ۽ ان هڪدم هڪ لوهار کي گهرائي چيائين: ان نوجوان کي ٻيڙين ۾ قابو ڪيو! لوهار مون کي ٻيڙيون پارايون، اجا مان ڪجهہ ئي قدم هليو هئس جو اهي ٻيڙيون ٻيهر منهنجي پيرن مان ٽٽي پيون.

منهنجي هن معامَلي تي سپئي ماڻهو گهڻا حَيران ٿيا ۽ اُنهن پنهنجي راهبن (مذهبي پيشوائن) کي سڏائي سڄي صورتِ حال کان آگاهہ ڪيائون. راهبن سڄي گفتگو ٻڌي مون کان پڇيائون: ڇا تنهنجي والِده زِنده آهي؟ مون چيو: ها، راهب منهنجي ڳالهہ ٻڌي اُنهن ماڻهن ڏانهن مُتَوَجِّہ ٿي چوڻ لڳا: الله ڪريم ان جي ماءُ جي دُعا قَبول ڪئي آهي. سِپاهي چيائون: جڏهن الله پاڪ توکي آزاد فرمايو آهي تہ اسان ڇاڪاڻ توکي ٻيڙين ۾ قيد رکون؟ اهو چئي رُومين مون کي رِها ڪري ڇڏيو ۽ مون کي مسلمانن جي حوالي ڪيو. (تہ ائين ماءُ جي دُعا ۽ سَيدُنا اِبنِ مَخلَد رَحمَۃُ اللہِ تَعَالٰی عَلَیۡہِ جي بَرَڪت سان ان نوجوان کي رِهائي نصيب ٿي.) (عيون الحكايات، الحكاية الثامنة والاربعون بعدالمائة:دعوة بقي بن مخلد،ص١٦٦)

دُعائے ولی میں وہ تاثیر دیکھی
بدلتی ہزاروں کی تقدیر دیکھی
ماں کی دُعا میں یہ تاثیر دیکھی
بدلتی ہزاروں کی تقدیر دیکھی

صَلُّوا عَلَی الۡحَبِیۡب صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

سُبۡحٰنَ الله عَزَّوَجَلَّ! ٻڌو اوهان تہ الله ڪريم ماءُ جي دُعائن ۾ ڪيترو نہ اثر رکيو آهي جو ماءُ جڏهن پنهنجي اَولاد جي لاءِ دُعا ڪندي آهي تہ ربّ ڪريم ان جي

ڪنيل هٿن جي لڄ رکندو آهي ۽ اَولاد جي لاءِ ان جي دُعا قبول ڪندو آهي
ايستائين جو ماءُ جي دِل مان نِڪرندڙ دُعائن جي بَرَڪت سان اللّٰه پاڪ اَولاد
تان مصيبتن ۽ آزمائشن کي پري ڪندو آهي. تہ ڪيترا خوش نصيب آهن اهي
ماڻهو جن جا والِدَين زِنده ۽ انهن کان راضِي آهن ۽ ڪيتري قدر سَعادت مَند
آهي اهو اَولاد جيڪو پنهنجي ماءُ پيءُ جو سَهارو بڻجندو آهي، انهن جي
خدمت ڪري انهن جون دُعائون ڪٽندو آهي ۽ رِضاءِ الٰهي جو حق دار ٿيندو
آهي تنهنڪري جيڪڏهن اسان چاهيون ٿيون تہ ربّ ڪريم اسان سان راضِي
رهي، رسولِ اڪرم صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ اسان کان خوش ٿي وڃن، اسان جا والِدَين
اسان جي لاءِ دُعائون بہ ڪندا رهن تہ اسان کي گهرجي تہ اسان پنهنجي والِدَين
جي قدر ڪريون، انهن جي اِحسانن کي ياد رکون، اُن جي خلافِ مِزاج ڳالهين
کان بہ درگذر ڪيون، انهن جو هر طرح سان خيال رکون، اُنهن سان سٺو
سُلوڪ ڪريون، اُن جي جائز ضَرورتن کي پُورو ڪريون، اُنهن جو هر جائز
حڪم مڃون، خاص ڪري جڏهن والِدَين پوڙهائپ جي اَڱڻ تي قدم رکي چُڪا
هجن ڇوتہ اهڙي وَقت ۾ اُنهن کي اَولاد جي همدَردِي جي تمام گهڻي ضَرورت
هوندي آهي ڇوتہ پوڙهائپ ۾ انهن جا عضوا جواب ڏئي ويندا آهن، بدن
بيمارين ۾ جَڪڙجي ويندو آهي ۽ پنهنجا بہ پَراوا ٿي ويندا آهن. ماءُ پيءُ جو
پوڙهو ٿيڻ اِنسان کي اِمتِحان ۾ وجهندو آهي، ڪڏهن ڪڏهن والدين پوڙهائپ
۾ پيشاب ۽ پاخاني جي مختلف مرضن ۾ مبتلا ٿي ويندا آهن جنهن جي
ڪري عموماً اولاد بيزار ٿيندي آهي، پر ياد رکو! اهڙي حالت ۾ بہ والدين جي
خدمت لازمي آهي، ننڍپڻ ۾ ماءُ بہ آخر ٻار جي گندگي برداشت ڪندي آهي،تہ
پوءِ پوڙهائپ ۽ بيمارين سبب ماءُ پيءُ ۾ ڪيتري بہ چِڙ جي عادت ٿئي، بنا
ڪنهن سبب جي وڙهن، چاهي ڪيترو وڙهن، ۽ پريشان ڪري وجهن پر صبر
صبر ۽ صبر ئي ڪرڻو آهي ۽ انهن جي عزت ئي ڪرڻي آهي، جي ها اهوئي

www.dawateislami.net

مقامِ امتحان آهي، انهن سان بدتميزي ڪرڻ انهن کي دڙڪا ڏيڻ تہ پري جي ڳالهہ پر انهن جي اڳيان "اُف" بہ ڪرڻ نہ کپي، نہ تہ بازي هٿن مان نڪري سگهي ٿي ۽ ٻنهي جهانن ۾ تباهي مقدر بڻجي سگهي ٿي ڇوتہ والدين جي دل ڏکائڻ وارو هن دنيا ۾ بہ ذليل ۽ خوار ٿيندو آهي ۽ آخرت ۾ بہ عذاب جو حقدار هوندو آهي.

والِدَين کي برو ڀلو چوڻ جو انجام

حضرت سَيِدُنا اِمام اَحمدبن حَجَرمَڪي شَافِعِي رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيْه نَقل ڪن ٿا: نَبي اَڪرم صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ جو فرمان عبرت نشان آهي: مِعراج جي رات مون ڪجهہ ماڻهو ڏٺا جيڪي باهہ جي ٽارين سان لٽڪيل هئا، مون پڇا ڪئي: اي جبرئيل! اهي ماڻهو ڪير آهن؟ عرض ڪيائين: هي اهي ماڻهو آهن جيڪي دنيا ۾ پنهنجي ماءُ ۽ پيءُ کي بُرو ڀلو چوندا هئا. (الزواجر،۲/۱۳۹)

قبر پاسراٽيون ڀڃي ڇڏيندي آهي

منقول آهي: جڏهن پيءُ جي نافرمان کي دفن ڪيو ويندو آهي تہ قبر ان کي دٻائيندي آهي ايستائين جو ان جون پاسراٽيون (ٽَني) هڪٻئي ۾ ملي وينديون آهن - (جهنم ۾ وٺي وڃڻ وارا عمل،265/2)

دِل دُکھانا چھوڑ دیں ماں باپ کا ورنہ ہے اِس میں خَسارہ آپ کا

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! ماءُ پيءُ جو مقام ۽ ان جو شان ۽ عظمت ڪيتري قدر بُلند آهي ان جو اَندازو هن ڳالهہ مان لڳايو تہ الله ڪريم قُرآنِ پاڪ ۾ جتي پنهنجي عِبادت جو حڪم اِرشاد فرمايو آهي اتي ئي والِدَين سان ڀلائي ۽ اِحسان ڪرڻ جو حڪم بہ اِرشاد فرمايو آهي، جيئن تہ

سپارو 15سُوره بَني اِسرائيل جي آيت نمبر23 ۽ 24 ۾ الله پاڪ اِرشاد فرمائي ٿو:

وَقَضٰى رَبُّكَ اَلَّا تَعْبُدُوْۤا اِلَّاۤ اِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ اِحْسَانًا ؕ اِمَّا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ اَحَدُهُمَاۤ اَوْ كِلٰهُمَا فَلَا تَقُلْ لَّهُمَاۤ اُفٍّ وَّلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَّهُمَا قَوْلًا كَرِيْمًا ﴿۲۳﴾ وَاخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَّبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيٰنِيْ صَغِيْرًا ﴿۲۴﴾ؕ

ترجمو ڪنزالايمان: ۽ تنهنجي رب حڪم فرمايو تہ ان ڪان سواءِ ٻي ڪنهن جي عبادت نہ ڪريو ۽ ماءُ پيءُ سان چڱو سلوڪ ڪريو جيڪڏهن تنهنجي سامهون انهن مان هڪڙو يا ٻئي پوڙهائپ کي پهچي وڃن تہ انهن کي اُف (هون) نہ چئجان ۽ نہ انهن کي جهڻڪ ۽ انهن سان ڳالهہ تعظيم واري ڳالهاءِ ۽ انهن جي واسطي عاجزي جا پر وڇاءِ، نرم دليءَ سان ۽ عرض ڪر اي منهنجا رب تون انهن ٻنهيءِ تي رحم ڪر جيئن جو انهن ٻنهيءِ مون کي ننڍپڻ ۾ پاليو.

بيان ڪيل آيت سڳورين تحت حضرت علّامہ مَولانا سَيد مُفتي محمد نعيمُ الدّين مُرادآبادي رَحْمَۃُ اللہِ تَعَالٰی عَلَیْہ فرمائن ٿا: جڏهن والِدَين تي ضُعف (ڪمزوري) جو غَلَبو هجي، عضوئن ۾ قُوَّت نہ رهي ۽ جيئن تون ننڍپڻ ۾ انهن وٽ بي طاقت هئين ائين ئي هو بہ عُمر جي آخر ۾ تو وٽ ڪمزور رهجي وڃن. تہ ڪا اهڙي ڳالهہ زبان مان نہ ڪيجان جنهن مان اهو سمجهيو وڃي تہ انهن جي طرفان طبيعت تي ڪجھ بوجھ آهي. نہ اُنهن کي ڏڙڪا ڏجان، نہ تيز آواز سان ڳالهہ ڪجان بلڪ ڪمالِ حُسنِ اَدب (تمام سني ادب) سان ماءُ پيءُ سان اهڙي طرح ڪلام ڪر جيئن غُلام ۽ خادِم (پنهنجي) آقا سان ڪندا آهن. انهن سان نَرمي ۽ عاجزي سان پيش اچ، ۽ انهن سان ٿڪل وَقت ۾ شَفقت ۽ مَحبَّت ڀريو ورتاءُ ڪر ڇوتہ اُنهن تنهنجي مجبوري جي وَقت توکي مَحبَّت سان نپايو هو ۽ جيڪا شيءِ انهن کي کپي تہ انهن تي خَرچ ڪرڻ ۾ ڪنجوسي (بُخل) نہ ڪر.

مطلب ھي آھي تہ دنيا ۾ بھتر سُلُوڪ ۽ خدمت ۾ ڪيترو بہ مُبالَغو ڪيو وڃي پر والِدَين جي اِحسان جو حق ادا نٿو ٿي سگھي، ان ڪري انسان کي گھرجي تہ بارگاھ اِلٰھي ۾ انھن تي فَضل ۽ رَحمت فرمائڻ جي دُعا ڪري ۽ عَرض ڪري تہ يارَبّ! منھنجون خدمتون انھن جي احسان جي جَزا (بدلو) نٿيون ٿي سگھن تہ تون انھن تي ڪرم ڪر تہ انھن جي اِحسان جو بدلو ٿئي.

سيپارو 1سُوْرَۃُ الْبَقَرَہ جي آيت83 جي تحت فرمائن ٿا: والِدَين سان اِحسان جا جيڪي طريقا بيان ڪيا ويا آھن اھي ھي آھن (1) تہ دل(يعني سچّي دل) سان انھن سان مَحَبَّت رکي، (2) رَفتار ۽ گُفتَار ۾ نِشَست ۽ بَرخَاست (اُٿڻ ويھڻ) ۾ اَدب لازِم ڄاڻي (3) انھن جي شان ۾ تعظيم جا لفظ ڳالھائي، (4) انھن کي راضِي ڪرڻ جي ڪوشِش ڪندو رھي، (5) پنھنجي نَفيس(سٺي) مال کي انھن کان نہ بچائي، (6) انھن جي مَرڻ کان بعد انھن جي وَصِيتن تي عمل ڪري)، (7) انھن جي لاءِ فاتِحہ، صَدَقات، تلاوتِ قرآن مان اِيصالِ ثَواب ڪري، (8) اللہ ڪريم کان انھن جي لاءِ بخشش جي دُعا ڪري، (9) والِدَين سان ڀلائي ڪرڻ ۾ اھو بہ داخِل آھي تہ جيڪڏھن اھي گناھن جا عادِي ھجن يا ڪنھن بدمذھبي ۾ گرفتار ھجن تہ انھن کي وڏي نرمي سان اِصلاح، تَقويٰ ۽ عقيده حَقّہ (دُرُست عقيدن) ڏانھن آڻڻ جي ڪوشِش ڪري. مطلب تہ جيڪڏھن سڄي زِندگي والِدَين جي خدمت ڪئي وڃي تڏھن بہ انھن جي اِحسانن جو بدلو نٿو لھي سگھي. (خزائن العرفان،پ١، البقره ،تحت الآية:٨٣)

بڑے بھائی بہن کا میں کہا مانا کروں ہردم کروں ماں باپ کی دِن رات خدمت یارسولَ اللہ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! جھڙي طرح قرآنِ پاڪ ۾ والِدَين جي تعظيم ۽ تَوقير ڪرڻ جي تَرغِيب ڏياري وئي آھي اھڙي طرح احاديثِ مُبارَڪ

۾ بہ ڪيئي مقامن تي والِدَين جي اِطاعت ۽ فرمانبرداري جو حڪم ۽ انهن جي شان ۽ عظمت کي بيان ڪيو ويو آهي. اچو! تَرغِيب طور 4 **فرامِينِ مُصطَفٰي** صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَيْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّمَ ٻڌو:

(1) فرمايائون: جڏهن اولاد پنهنجي ماءُ پيءُ ڏانهن رحمت جي نظر ڪري تہ الله عَزَّوَجَلَّ ان جي هر نظر جي بدلي حجّ مَبرُور (يعني مقبول حج) جو ثواب لکندو آهي. صحابہءِ ڪرام عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان عرض ڪيو: جيتوڻيڪ ڏينهن ۾ سؤ ڀيرا نظر ڪري! فرمايائون: نَعَمْ، اَللّٰهُ اَكْبَرُ وَ اَطْيَبُ يعني "ها، الله عَزَّوَجَلَّ سڀ کان وڏو آهي ۽ اَطيَب (يعني سڀ کان وڌيڪ پاڪ آهي). (شُعَبُ الْاِيمان،٦ /١٨٦ ،حديث: ٧٨٥٦)يعني ان کي سڀ ڪجهہ قُدرت آهي، ان کان پاڪ آهي تہ ان کي ان (ثواب) ڏيڻ کان عاجِز چيو وڃي. (بهار شريعت،٣/٥٥٢،حصه ١٦)

(2)فرمايائون: "جنهن پنهنجي والدين جي فرمانبرداريءَ جي حالت ۾ صبح ڪئي تہ ان جي لاءِ جنّت جا بہ دروازا کوليا ويندا آهن ۽ جيڪڏهن والدين مان ڪوبہ هڪ هجي تہ هڪ دروازو کُلندو آهي ۽ جنهن ان حالت ۾ صبح ڪئي جو پنهنجي والدين جو نافرمان هو تہ ان جي لاءِ جهنّم جا بہ دروازا کوليا ويندا آهن ۽ جيڪڏهن والدين مان ڪو هڪ هجي تہ هڪ دروازو کُلندو آهي. هڪ شخص عرض ڪيو: وَاِنْ ظَلَمَاهُ؟ يعني جيتوڻيڪ اهي ظلم ڪن؟ ارشاد فرمايائون: جيتوڻيڪ ظلم ڪن، جيتوڻيڪ ظلم ڪن، جيتوڻيڪ ظلم ڪن.
(شعب الايمان، باب في بر الو الدين،فصل في حفظ اللسان ...الخ،٢٠٦/٦،حديث:٧٩١٦)

(3) هڪ شخص عَرض ڪيو، يارَسُوْلَ الله صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَيْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّمَ!والِدَين جو پنهنجي اَولاد تي ڪهڙو حق آهي؟ فرمايائون: هُمَا جَنَّتُكَ وَنَارُكَيعني اهي ئي تنهنجي جنّت ۽ تنهنجي دوزخ آهن.

(ابن ماجه، کتا ب الادب ، باب بر الوالدين ،رقم:٣٦٦٢، ٤/ ١٨٦)

(4) هڪ شخص رحمتِ عالم صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ **جي بارگاھ ۾ حاضر ٿي عرض گذار ٿيو: منهنجي حُسنِ اخلاق جو وڌيڪ حق دار ڪير آهي؟ ارشاد فرمايائون: توهان جي ماءُ. ان عرض ڪيو: پوءِ ڪيرآهي؟ ارشاد فرمايائون: توهان جي ماءُ. ان وري عرض ڪيو:پوءِ ڪير آهي؟ ارشاد فرمايائون: توهان جي ماءُ. عرض ڪيو پوءِ ڪيرآهي؟ تہ پاڻ** صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ **جن ارشاد فرمايائون: تنهنجو پيءُ .** (بخاري، ڪتاب الادب،باب من احقّ الناس بحسن الصحبۃ، ۹۳/۴،حديث:۵۹۷۱)

اچو دعا ڪريون ٿا:

مُطِيْع اپنے ماں باپ کا کر میں اُنکا ہر ایک حکم لاؤں بجا یااِلٰہی

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! بَيان ڪيل اَحاديثِ مبارڪہ مان معلوم ٿيو تہ ماءُ پيءُ جو مقام ۽ مَرتَبو نهايت بُلند ۽ اعليٰ آهي جو جيڪڏهن انسان انهن کي راضِي رکي تہ ان جي دُنيا ۽ آخِرت سَنورجي ويندي آهي جڏهن تہ انهن کي ناراض ڪرڻ جهنم ۾ وڃي وڃڻ وارو ڪم آهي. اهو بہ معلوم ٿيو تہ والِدَين ڀلي ڪٽي ظُلم ڪندا هجن پر پوءِ بہ اَولاد تي انهن جي فرمانبرداري ڪرڻ ضروري آهي بالفرض والِدَين ڪنهن ڪان ناراض هجن، ڏڙڪا ڏين، مارين تہ ان کي کپي تہ هو ماءُ پيءُ کي قُصور وار ڇوڻ جي بدران پنهنجي ضمير جي ائين مَلامت ڪري تہ ان ۾ منهنجي پنهنجي ئي غَلَطي هوندي. جيڪڏهن مان انهن کي راضِي رکان تہ اڄ مون کي اهو ڏينهن نہ ڏسڻو پوي ها ڇاڪاڻ تہ والِدَين تہ اَولاد تي تمام گهڻا مهربان هوندا آهن، آخر ڇو هو مون سان ان طرح جو سُلوڪ ڪندا. تنهنڪري اهي اسلامي ڀينرون جن جا والِدَين زنده آهن اهي سوچين تہ ڇا اسان پنهنجي والِدَين جا حق پُورا ڪيون ٿيون؟، ڇا اسان جا

والِدَين اسان کان راضِي آهن، ڇا اسان انهن سان نرم انداز ۾ گفتگو ڪريون ٿيون؟، ڇا اسان انهن جو هر جائز حڪم مڃون ٿيون، ڇا اسان انهن سان لڙائي جهيڙو ته نه ٿيون ڪيون؟ ڇا اسان انهن جي اڳيان بد زباني ته نه ٿيون ڪيون؟ ڇا اسان انهن جي خدمت ڪي بوجهه ته نه ٿيون سمجهون؟ ڇا انهن جا ڪم ڪندي وقت اسان جي پيشاني تي ور ته نٿا پون؟، ڇا انهن جا ڏڙڪا ٻڌي اکيون ته نه ٿيون ڏيکاريون؟، ڇا خرچو گهرڻ تي اسان حيلا بهانا ته نه ٿيون ڪيون؟، ڇا اسان ڪي ڏسي اسان جي والِده جي اکين ڪي ٺڏاڻ نصيب ٿيندي آهي؟، ڇا اسان پنهنجي ماءُ جو ادب ۽ اِحتِرام ڪريون ٿيون؟ ڇا اسان پنهنجي ماءُ کان دعائن جي درخواست ڪريون ٿيون؟ ياد رکو! امڙ جي دعا تمام جلد قَبُولِيت جي مِعرَاج کي پهچي ويندي آهي جيئن ته نبي ڪريم صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ جن اِرشاد فرمايو: ماءُ جي دُعا (اولاد جي لاءِ) جلد قَبول ٿيندي آهي. عَرض ڪيو ويو، ان جو ڇا سبب آهي؟ اِرشاد فرمايائون: ماءُ، پيءُ جي مقابَلي ۾ وڌيڪ مهربان(Kind) هوندي آهي ۽ رَحم جي دُعا رَد ناهي ٿيندي۔(طبقات الشافية الكبري للسبكي، ٦/٣١٧). اچو! اسان به ماءُ جي دعائن جي بَرڪتن تي مُشتَمِل ڪجهه واقعا ٻڌون ٿيون ۽ ماءُ جون دعائون وٺڻ وارا ڪم ڪرڻ جي نِيت ڪريون ٿيون، جيئن ته

جنّت جو ساٿي

شَيخ طريقت،اميرِ اهلسنّت حضرت علامہ مولانا ابو بلال محمد الياس عطّار قادِري رَضَوِي ضِيائي دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَه پنهنجي رِسالي "ساموندي گنبذ" صَفحي نمبر 7 تي بيان ڪن ٿا: حضرت سَيدُنا موسيٰ عَلَيْهِ السَّلَام هڪ ڀيري الله پاڪ جي دربار ۾ عرض گذار ٿيا . ياربِّ غَفّار عَزَّ وَجَلَّ! مون کي منهنجو جنت جو ساٿي ڏيکار. اللهعَزَّ وَجَلَّ فرمايو: فلاڻي شهر ۾ وڃو، اتي فلاڻو قصّاب (گوشت کپائڻ وارو) توهان جو جنّت جو ساٿي آهي، پوءِ حضرت سَيدُنا موسيٰ

عَلَيْهِ السَّلَام اتي ان قصّاب (گوشت کپائڻ واري) وٽ تشريف وٺي ويا، (ناواقفيت جي باوجود مسافر ۽ مهمان هجڻ جي ڪري) ان پاڻ عَلَيْهِ السَّلَام جي دعوت ڪئي. جڏهن ماني کائڻ وينا ته ان وڏو ٽوڪرو پاڻ وٽ رکي ڇڏيو، ان جي اندر به گرهه وجهندو پاڻ هڪ گرهه کائيندو هو. ايتري ۾ ڪنهن دروازو کڙڪايو، قصّاب (گوشت کپائڻ وارو) اٿي ٻاهر ويو، حضرت سَيِدُنا موسيٰ عَلَيْهِ السَّلَام ان ٽوڪري ۾ ڏٺو ته ان ۾ تمام پوڙها مرد ۽ عورت هئا، حضرت سَيِدُنا موسيٰ عَلَيْهِ السَّلَام تي نظر پئي ته انهن جي چپن تي مُرڪ اچي وئي انهن پاڻ عَلَيْهِ السَّلَام جي رسالت جي شهادت (يعني گواهي) ڏني ۽ انهي وقت وفات فرمائي ويا، قاصائي آيو ته زنبيل (ڪجيءَ جي پنن مان ٺهيل ٽوڪري) ۾ پنهنجي والدين کي فوت ٿيل ڏسي معاملو سمجهي ويا، ۽ پاڻ عَلَيْهِ السَّلَام جا هٿ مبارڪ چُمي عرض ڪيائين: توهان الله عَزَّ وَجَلَّ جا نبي حضرت موسيٰ عَلَيْهِ السَّلَام لڳو ٿا، پاڻ فرمايو: توکي ڪيئن اندازو ٿيو؟ عرض ڪيائين: منهنجا ماءُ پيءُ روزانو نهايت عاجزي سان دعا ڪندا هئا ته ياالله عَزَّ وَجَلَّ! اسان کي حضرت سَيِدُنا موسيٰ عَلَيْهِ السَّلَام جي جلوَن ۾ موت نصيب فرماءِ، انهن ٻنهي جي اوچتي وفات تي مون اندازو لڳايو ته اوهان ئي حضرت سيدنا موسيٰ عَلَيْهِ السَّلَام هوندا. قاصائيءَ وڌيڪ عرض ڪيو: منهنجي ماءُ جڏهن ماني کائي وٺندي هئي ته خوش ٿي منهنجي لاءِ اها دعا گهرندي هئي: ياالله عَزَّ وَجَلَّ منهنجي پٽ کي جنت ۾ حضرت سَيِدُنا موسيٰ عَلَيْهِ السَّلَام جو ساٿي بڻائجان. حضرت سَيِدُنا موسيٰ عَلَيْهِ السَّلَام فرمايو: مبارڪ هجي الله عَزَّ وَجَلَّ توکي جنت ۾ منهنجو ساٿي بڻايو آهي. (سمندري گنبد،ص٧ملخصاً)

پڑوسی بنا مجھ کو جنّت میں اُن کا خدائے محمد برائے مدینہ

ماءُ جي دعا جي سبب عتيق

اميرُالمؤمنين حضرت سَيدُنا ابوبکر صِدّيق رَضِيَ اللهُ تَعَالٰي عَنْه کي "عَتِيق" چوڻ جو هڪ سبب اهو بہ بيان ڪيو ويو آهي تہ سندن والِده جو ڪو ٻار زنده نہ رهندو هو، جڏهن سندن ولادت ٿي تہ سندن والِده پاڻ کي ڪٺي بيتُ الله شريف وٺي ۽ ٻاڏائي ائين دُعا گهري: اي منهنجا پَروَردگار! جيڪڏهن منهنجو اهو پٽ مَوت کان آزاد آهي تہ هي مون کي عطا فرمائي ڇڏ. ان کان پوءِ پاڻ کي عَتِيق چيو ويندو هو- (تاريخ الخلفاء،ص ٢٢)

ماءُ جو ادب

سلطان العارفين،حضرتِ سَيدُنا بايزيد بسطامي رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيه عارفن جو امام ۽ زماني جا غوث هئا 160 هجري ۾ بسطام (صوبو سمنان) ايران ۾ پيدا ٿيا پاڻ تقوي ۽ پرهيزگاري، حسنِ سلوڪ، همدردي عبادت ۽ رياضت جا پيڪر هئا ، اوهان جي باري ۾ منقول آهي تہ جڏهن پاڻ نماز پڙهندا تہ الله ڪريم جي خوف سبب سندن سيني جي هڏين مان چرچراهٽ جي آواز نڪرندي، ايستائين جو ماڻهو ان آواز کي ٻڌندا هئا. 15 شعبان المعظم 261 هجري ۾ سندن وفات ٿي ۽ اڄ بہ سندن مزار بسطام ۾ آهي (طبقاتِ صوفيه،67.تذکره مشائخ نقشبنديه،ص65،76،70 ملتقطا)
اچو اوهان جو والده جي ادب جي متعلق هڪ واقعو ٻڌو.

سلطان العارفين،حضرتِ سَيدُنا بايزيد بسطامي رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيه فرمائن ٿا:سياري جي هڪ سخت رات منهنجي امان مون کان پاڻي گهريو، پاڻي جو گلاس ڀري کڻي آيس پر اَمڙ کي ننڊ اچي وئي، مون جاڳائڻ مناسب نہ سمجهيو پاڻي جو گلاس کڻي انهي انتظار ۾ ماءُ جي ويجهو بيٺو رهيس تہ سجاڳ ٿين تہ پاڻي پيش ڪريان، بيني بيني گهڻي دير ٿي چڪي هئي ۽ گلاس جو ڪجھ پاڻي وهي منهنجي آڱر تي برف ٻڌجي ويو هو، بهرحال جڏهن منهنجي اَمڙ بيدار ٿي تہ مون پاڻي جو گلاس پيش ڪيو برف جي ڪري منهنجي ڳنڍيل آڱر جيئن

گلاس کان جدا ٿي تہ ان جي ڪل بہ جدا ٿي وئي ۽ رت وهڻ لڳو ماءُ هي ڏسي فرمايو: هي ڇا ؟ مون سچي حقيقت بيان ڪئي تہ انهن هٿ کڻي دعا ڪئي: اي الله عَزَّوَجَلَّ! مان هن کان راضي آهيان تون بہ هن سان راضي رهجان.

(سمندري گنبد،ص۴)

عظيم ماءُ

مُحَدّثِ اعظم پاڪستان حضرت علاّمہ مولانا سردار اَحمد قادِري چشتي رَحۡمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيۡه مشرقي پنجاب (هند) ۾ 1321هجري بمطابق 1903ء ۾ پيدا ٿيا ۽ يڪم شعبان 1382 هجري بمطابق 29 ڊسمبر 1962ء ۾ وفات ٿي.اوهان جو ننڍ پڻ ٻين ٻارن کان مختلف هو،ننڍپڻ ۾ ئي ديني ڳالهين ۾ دلچسپي رکندا هئا. جڏهن هلڻ ڦرڻ جي قابل ٿيا تہ سندن پيءُ سان گڏ مسجد ۾ نماز پڙهڻ ويندا هئا ذڪر ۽ اذڪار ۽ نعت خواني جو ايڏو شوق هو، جو عام طور هلندي ڦرندي نعتون پڙهندا ۽ ذِڪرُالله ڪندا هئا . (حيات محدث اعظم،ص30) سندن جي عظمت ۽ بزرگي ۾ سندن والده جي دعائن جو بہ عمل دخل هو اوهان جي والِده مُحتَرَمہ رَحۡمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيۡهَا اڪثر فرمائيندو هيون: اِنۡ شَآءَاللهُ(عَزَّ وَجَلَّ) منهنجو هي لاڏلو پٽ عظيم شَخصِيت جو مالِڪ ٿيندو ۽ گڏوگڏ اها دُعا بہ گهرنديون هيون: تنهنجو نالو سردار آهي، الله پاڪ اوهان کي دِين ۽ دُنيا جو سردار بڻائي ۽ دُنيا ڏٺو تہ واقعي عظيم پٽ جي حق ۾ ماءُ جي دُعا قبول ٿي ۽ الله پاڪ سندن (رَحۡمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيۡه) کي سردار بڻائي ڇڏيو. (حياتِ محدثِ اعظم ، ص۳۰ملخصاً)

پِیر و مُرشِد پر مِرے ماں باپ پر ہو سدا رَحمت اے نانائے حُسَینؓ

سُبۡحٰنَ الله عَزَّ وَجَلَّ ! اوهان ڏٺو تہ! ماءُ جڏهن اَولاد جي حق ۾ دُعا گهرندي آهي تہ ان جا ڪهڙا ڪهڙا مبارَڪ اَثر ظاهر ٿيندا آهن جو ماءُ جي دُعا جي بَرَڪت سان هڪ قاصائي نہ صرف جنّتي ٿي ويو بلڪ ان کي جنّت ۾ الله

پاڪ جي نبي حضرت سيدنا موسٰي عَلَيۡهِ السَّلَام جو پاڙو عطا ٿيڻ جي خوش خَبَري(Good News) سان بہ نوازيو ويو جڏهن تہ ماءُ جي دُعا جي بَرَڪت سان ئي مُحدّثِ اعظم رَحۡمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيۡه کي دين ۽ دنيا جي سرداري عطا ٿي وئي. اهو بہ معلوم ٿيو تہ اسان جا بزرگانِ دين رَحۡمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيۡهِم اَجۡمَعِيۡن پنهنجي ماءُ جي خدمت گزاري ڪري ان کي راضِي رکي انهن جي دعائن مان حصو ماڻيندا هئا. تنهنڪري اسان کي گهرجي تہ اسان بہ هنن الله وارن جي نَقشِ قدم تي هلندي پنهنجي ماءُ جي خدمت لاءِ تيار رهون تہ جيئن اسان بہ انهن جي اکين جا تارا بڻجي وڃون ۽ اهي خوش ٿي پاڻ اسان جي حق ۾ دُعائون ڪن تہ ”ربّ ڪريم! منهنجي اَولاد کي ٻنهي جهانن ۾ ڪاميابيون عطا ڪر، انهن کي بِلاحساب ۽ ڪتاب جنّت ۾ داخِل فرماءِ، انهن سان هميشہ جي لاءِ راضِي ٿي وڃ“ وغيره. تہ اچو! اڄ اسان سڀئي نِيت ڪريون ٿيون تہ پنهنجي ماءُ پيءُ جي خدمت ڪنديون رهنديون سين ، انهن جي نافرماني کان بچنديون سين، انهن سان زبان درازي نہ ڪنديون سين، انهن جي اڳيان هوريان آواز ۽ نگاهون هيٺ رکنديون سين، انهن جي خلافِ مزاج ڳالهين ۽ سخت جُملن تي صَبر ڪنديون سين، انهن جي ضرورتن کي پُورو ڪنديون سين، ماءُ پيءُ جي پسند ۽ ناپسند جو خيال رکنديون سين، ماءُ پيءُ جي ڏک تڪليف ۾ انهن جو سهارو ٿينديون سين، ماءُ پيءُ جي آرام ۾ خلل نہ وجهنديون سين، رُنل والِدَين کي پرچائڻ جي ڪوشش ڪنديون سين، انهن جي کائڻ پيئڻ، رهڻ سهڻ ، دوا ۽ ٻين شين ۾ انهن جي خير خواهي ڪنديون سين، انهن جو هر جائز حڪم مڃينديون سين.اِنۡ شَآءَ الله عَزَّوَجَلَّ

صَلُّوۡا عَلَی الۡحَبِيۡب!　　صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

www.dawateislami.net

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون!يقيناً ماءُ پيءُ جي اِطاعت ۽ فرمانبرداري ڪرڻ اَولاد تي لازِم آهي البت ماءُ پيءُ جيڪڏهن ڪنهن خلافِ شرع ڳالهه جو حڪم ڏين مثال طور پردو نہ ڪريو وغيره تہ ان صورت ۾ شريعت انهن جو حڪم مڃڻ کان منع فرمايو آهي ڇوتہ ربّ ڪريم جي نافرماني ۾ مخلوق جي فرمانبرداري ڪرڻ جائز نہ آهي، جيئن تہ

جيڪڏهن ماءُ پيءُ پاڻ ۾ وڙهن تہ اولاد ڇا ڪري؟

اعليٰ حضرت،اِمامِ اَهلسنّت، مولاناشاهه امام اَحمد رضا خان رَحۡمَةُ اللهِ تَعَالٰى عَلَيۡه فرمائن ٿا: جيڪڏهن ماءُ پيءُ پاڻ ۾ وڙهن تہ نہ ماءُ جو ساٿ ڏي نہ پيءُ جو، هرگز ائين نہ ڪري جو ماءُ جي محبت ۾ پيءُ تي سختي ڪري، پيءُ جي دل آزاري يا ان کي سامهون جواب ڏيڻ يا بي ادبي سان اکين ۾ اکيون ملائي ڳالهائڻ هي سڀ ڳالهيون حرام ۽ الله عَزَّوَجَلَّ جي نافرماني آهي، اولاد کي ماءُ پيءُ مان ڪنهن جو ائين ساٿ ڏيڻ هرگز جائز ناهي، اهي ٻئي ان جا جنت ۽ دوزخ آهن، جنهن کي بہ ايذاء ڏيندو جهنم جو حقدار ٿيندو. والعِيَاذُ بِاللّٰه (يعني الله عَزَّ وَجَلَّ جي پناهہ) خالق جي نافرماني ڪرڻ ۾ ٻئي ڪنهن جي فرمانبرداري جائز ناهي. مثال طور ماءُ چاهي ٿي تہ پٽ پيءُ کي ڪنهن طرح تڪليف پهچائي ۽ جيڪڏهن پٽ نٿو مڃي يعني سختي ڪرڻ لاءِ راضي نہ ٿو ٿئي تہ هو ناراض ٿئي ٿي تہ ماءُ کي ناراض ٿيڻ ڏي ۽ هرگز انهي معاملي ۾ ماءُ جي ڳالهہ نہ مڃي اهڙي طرح ماءُ جي باري ۾ پيءُ جي ڳالهہ نہ مڃي. علماءِ ڪرام هن طرح تقسيم فرمائي آهي تہ خدمت ۾ ماءُ کي ترجيح آهي ۽ تعظيم پيءُ جي وڌيڪ آهي ڇاڪاڻ تہ هو ان جي ماءُ جو بہ حاڪم ۽ آقا آهي-(سمندري گنبد،ص٢١)

خبر پئي تہ ماءُ پيءُ جيڪڏهن ڪنهن ناجائز ڳالهہ جو حڪم ڏين تہ انهن جي ڳالهہ نہ مڃو، جيڪڏهن ناجائز ڳالهين ۾ انهن جي پيروي ڪنديون سين تہ گناهگار ٿينديون سين، مثلاً ماءُ پيءُ ڪوڙ ڳالهائڻ جو حڪم ڏين تہ انهن جي

اها ڳالهہ ڪنهن بہ صورت ۾ نہ مڃو پلي ڪٽي اهي ڪيترو بہ ناراض ٿين، اوهان هرگز نافرمان نہ چورائيندي‌يون، ها جيڪڏهن مڃي وٺنديون تہ خداءِ حنّان ۽ منّان عَزَّ وَجَلَّ جون ضرور نافرمان سڏيون وينديون سين، اهڙي طرح ماءُ پيءُ جي پاڻ ۾ طلاق ٿي وئي هجي تہ هاڻ پلي ماءُ روئي روئي ڪري چوي کير نہ بخش ڪندَس ۽ حڪم ڏي پنهنجي والد سان نہ مِلجان تہ اهو حڪم نہ مڃي، والد سان ملڻو پوندو ۽ ان جي خدمت ڪرڻي پوندي انهن جي جيتوڻيڪ جدائي ٿي چڪي پر اولاد جو رشتو ساڳئي طرح سان باقي آهي اولاد تي ٻنهيءَ جا حق برقرار آهن.

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِيب! صَلَّی اللهُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

8 مدني ڪمن مان هڪ مدني ڪم ”گهر درس“

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! ماءُ پيءُ جي اَهمّيت کان آگاهي حاصِل ڪرڻ، انهن جي خدمت ڪرڻ جو جذبو وڌائڻ، انهن جي دُعَائن جو حقدار بڻجڻ ۽ اُنهن کي راضي رکڻ جا طريقا ڄاڻڻ لاءِ دعوتِ اسلامي جي مدني ماحول سان وابستہ رهو ۽ ذيلي حلقي جي 8 مدني ڪمن ۾ وڌي ڪري حصّو وٺو. ذيلي حلقي جي 8مدني ڪمن مان روزانو جو هڪ مدني ڪم ”گهر درس“ بہ آهي،اوهان تمام اسلامي ڀينرن کي گزارش آهي تہ گهر ۾ مدني ماحول بڻائڻ جي لاءِ روزانو گهٽ ۾ گهٽ هڪ ڀيرو درسِ فيضانِ سنت ڏيڻ يا ٻڌڻ جي ترڪيب بڻايو (جنهن ۾ نامحرم نہ هجن) امير اهلسنت دامت برڪاتهم العاليہ جي تخريج ڪيل رسالن مان بہ

حسب موقع درس ڏئي سگهجي ٿو (دورانيو 7 منٽ آهي)

اَلْحَمْدُلِلّٰہ عَزَّ وَجَلَّ ❖گهر درس مسلمانن کي برائين کان بچائڻ جو ذريعو آهي ❖ گهر درس بي نمازين کي نمازي بڻائيندو آهي❖ گهر درس جي برڪت سان نيڪين ۾ رغبت پيدا ٿيندي آهي ❖ گهر درس جي برڪت سان مدني ڪمن ۾ ڏومون مچي ويندي آهن ❖ گهر درس نمازن جي پابندي جو ذهن بڻائڻ سان گڏو گڏ علم دين جون ڪوڙ ڳالهيون سکڻ سيکارڻ جو ذريعو آهي ۽ ماڻهن تائين علم دين جو ڳالهيون پهچائڻ،اجر ۽ ثواب جو ڪم آهي،جيئن ته نبي اڪرمصَلَّی اللّٰہ تَعَالٰی عَلَيۡهِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ارشاد فرمايو:جيڪو شخص منهنجي امت تائين ڪا اسلامي ڳالھ پهچائي ته جيئن ان کان سنت قائم ڪئي وڃي يا ان کان بدمذهبي دور ڪئي وڃي ته اهو جنتي آهي (حلية الاولياء،45/10حديث:14466)

ته پوءِ توهان به گهر درس ڏيڻ جي نيت فرمايو اچو ترغيب جي لاءِ هڪ مدني بهار ملاحظ ڪريو جيئن ته

ڊائجسٽ پڙهڻ جي شوقين

باب المدينہ (ڪراچي) جي اسلامي ڀيڻ ڪي ڊائجسٽ وغيره پڙهڻ جو جنون جي حد تائين شوق هو انهن جي زندگي ۾ عمل جي بهار ڪجهه هيئن آئي، ان جا وڏا ياءُ جيڪي دعوت اسلامي جي مدني ماحول سان وابسته هئا اهي مختلف رسالا

وني گهر آڻيندا جن کي پڙهي ڪري ان کي مدني ماحول سان لڳاءُ ٿي ويو،آهستہ آهستہ دعوت اسلامي جي اجتماعن ۾ شرڪت جي برڪت سان مدني ماحول سان بہ وابستہ ٿي ويون ۽ انهن بي پردگي کان بہ توبهہ ڪئي ۽ مدني برقعو پائڻ،نمازن جي پابندي ڪرڻ جو مدني عزم ڪري ورتو ۽ نيڪيون ڪرڻ ۾ مصروف ٿي وئي پر دعوت اسلامي جو مدني ڪم ڪرڻ کان لهرائيندي هئي،ان جا پاءُ باربار ان کي گهر ۾ درسِ فيضانِ سنت ڏيڻ جي ترغيب ڏياريندا پر هوءَ درس ڏيڻ کان گهبرائيندي هئي،اهڙي طرح سلسلو هلندو رهيو،هڪ ڏينهن سندن پاءُ سنتن ڀري اجتماع کان واپس اچڻ تي”ڀهيانڪ اُٺ“نالي هڪ رسالو آندو،رسالي جو نالو گهڻو دلچسب هو،انهن هن رسالي کي پڙهڻ شروع ڪيو ۽ جڏهن هنن لفظن کي پڙهيو ”اسان جي آقا صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم تي ماڻهن پٿر وسايا پر پوءِ بہ پاڻ سڳورنصَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم دين جي تبليغ فرمائي ۽ ماڻهو اسان تي ڪُل چٽين پوءِ بہ اسان جيءُ چورايون،اسان پڪن تي،قالينن تي ويهي بہ تبليغ دين نہ ڪريون“ اهو پڙهي انهن جي دل جي ڪيفيت بدلجي وئي،پياري آقا صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم جي عظيم قربانين جي خبر پئي تہ بي اختيار ان جي اکين مان لڙڪ ڪري پيا، ان همت ڪري درسِ فيضانِ سنت ڏيڻ جو ارادو ڪري ورتو ۽ جلد ئي پنهنجي گهر ۾ درس ڏيڻ

شروع ڪري ڏنو جنھن ۾ محلي جون اسلامي ڀينرون شرڪت ڪنديون،درسِ فيضانِ سنت جي برڪت سان اسلامي ڀينرون عمل جي طرف راغب ٿيڻ لڳيون،ڪرم مٿان ڪرم ھي تہ ٻين اسلامي ڀينرن بہ درس ڏيڻ شروع ڪري ڏنو ائين جلد ئي انھن جي علاقي ۾ ٽن جڳھن تي درس فيضان سنت شروع ٿي ويو.بيان ڏيڻ وقت اھا اسلامي ڀيڻ عالمي مجلسِ مشاورت ۾ رڪن ھجڻ جي حيثيت کان سنتون عام ڪرڻ ۾ مصروف آھن

مجھ کو ملی ہے عزت عطار کی بدولت
چمکی ہے میری قسمت عطار کی بدولت

جيڪڏھن توھان کي بہ دعوت اسلامي جي مدني ماحول جي ذريعي ڪا مدني بھار يا برڪت ملي ھجي تہ آخر ۾ مدني بھارمڪتب تي جمع ڪرايو

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب!　　صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون!جھڙي طرح ماءُ جي دُعا اَولاد جي حق ۾ مقبول آھي اھڙي طرح ان جي بد دُعا بہ مقبول آھي تنھنڪري اسان کي گھرجي تہ اسان ھرگز ھرگز کو اھڙو ڪم نہ ڪريون جو جنھن سبب اسان جي والِده کي ڪنھن قسم جي تڪليف ٿي يا ھوء اسان جي لاءِ ڪا بد دُعائون ڪري، ڪيترا نادان آھن اھي ماڻھو جيڪي ماءُ جي بد دُعائون وٺڻ وارا ڪم ڪن ٿا، خُدا جو قسم! جيڪڏھن اھي ناراض ٿي پنھنجي اَولاد جي لاءِ بددُعا

ڪن تہ ذِلّت ۽ رُسوائي ان جو مُقَدَّر بڻجي ويندي آهي. اچو! ان باري ۾ هڪ سبق آموز حڪايت مُلاحَظَہ ڪريو ۽ عبرت حاصِل ڪريو، جيئن تہ

ماءُ جي بددعا سبب ٽنگ ٽٽي پئي

شَيخِ طريقت،اميرِ اهلسنّت حضرت علاّمہ مولانا ابو بلال محمد الياس عطّار قادِرِي رَضَوِي ضِيائي دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيه پنهنجي تصنيف”نيڪي جي دعوت“ صَفحي نمبر441 تي لکن ٿا: حضرت علامہ ڪَمالُ الدين دَميري رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْه نقل ڪن ٿا: ”زَمَخشَري (جيڪومُعتَزلي فرقي جو وڏو مشهور عالم هو ان) جي هڪ ٽنگ ڪٽيل هئي ماڻهن جي پڇڻ تي ان ٻڌايو تہ هي منهنجي ماءُ جي بددعا جو نتيجو آهي، ڳالهہ هي آهي تہ مون ننڍپڻ ۾ هڪ جهرڪي پڪڙي ۽ ان جي ٽنگ ۾ هڪ ڌاڳو ٻڌي ڇڏيو، اتفاق سان اها منهنجي هٿ مان اُڏري هڪ ديوار جي سوراخ ۾ گهڙي وئي پر ڌاڳو ٻاهر ئي هئي مون ڌاڳو مان پڪڙي زور سان ڇڪ ڏني تہ جهرڪي ٻاهر آئي پر ويچاري جي ٽنگ ڌاڳو سان ڪٽجي چڪي هئي، منهنجي اَمڙ جڏهن هي دردناڪ مَنظر ڏٺو تہ صدمي وچان تڙپي ڪري سندن جي واتان منهنجي لاءِ هي بددعا نڪتي: ”جهڙي نموني تو هن بي زبان جي ٽنگ ڪٽي آهي الله تعالٰي تنهنجي بہ ٽنگ ڪٽي“ ڪجھ وقت ڪان پوءِ مون علم حاصل ڪرڻ لاءِ ”بخارا“ جو سفر ڪيو، سفر ڪندي مان رستي ۾ سواري تان ڪري پيس، ٽنگ تي شديد ڌڪ لڳو، ”بخارا“ پهچي ڪافي علاج ڪرايو پر تڪليف نہ وئي آخرڪار ٽنگ ڪٽائڻي پئي-

(حياۃُ الحيوان الڪبرٰي،٢ / ١٦٣)

دل دُکھانا چھوڑ دیں ماں باپ کا ورنہ ہے اِس میں خسارہ آپ کا

پيارين پيارين اسلامي ڀينرون!بيان ڪيل حڪايت ۾ جتي جانورن ۽ ماءُ

پيءُ کي تڪليف ڏيڻ وارن جي لاءِ عبرت جا مَدَني گل آهن، اتي ماءُ پيءُ جي لاءِ بہ غور جو مقام آهي، خاص ڪري اهي مائرون جيڪي ڳالهہ ڳالهہ تي پنهنجي اَولاد کي ان طرح چئي ڇڏينديون آهن تہ تون برباد ٿي وڃي، تون تباهہ ٿي وڃي،توکي ڪوڙهہ نڪري وغيره بددعائون ڏين ٿيون انهن کي پنهنجي زَبان قابُو ۾ رکڻ گهرجي، ڪٿي ائين نہ ٿئي جو قَبولِيت جي گهڙي هجي، دُعا قَبول ٿي وڃي ۽ اَولاد کي سچي پچي ”ڪجهہ“ ٿي وڃي ۽ ائين ماءُ پاڻ بہ ٽينشن(Tension) ۾ اچي وڃي! تنهنڪري اَولاد کي صِرف ڀلائي جي دعا سان نوازڻ ئي وڌيڪ مُناسِب آهي.الله ڪريم اسان کي پنهنجي ماءُ پيءُ کي خوش رکڻ ۽ انهن جون دعائون وٺڻ جي تَوْفِيق عطا فرمائي۔

اٰمِين بِجَاہِ النَّبِیِّ الْاَمِین صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

جامعة المدينہ (للبنات)

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون!اَلْحَمْدُلِلّٰه عَزَّ وَجَلَّ عاشِقانِ رسول جي مَدَني تحريڪ دعوتِ اسلامي جتي اسلامي ڀائرن کي ماءُ پيءُ جي فرمانبرداري جو ذِهن ڏيڻ جي لاءِ مختلف شعبا قائم ڪيا آهن اتي اسلامي ڀينرن کي بہ پنهنجي والِدَين جي اکين جو تارو بڻائڻ جي لاءِ دعوتِ اسلامي ڪيئي شعبا قائم ڪيا آهن. انهن مان هڪ ”مجلس جامعةُ المدينہ (للبنات)“ بہ آهي. اَلْحَمْدُلِلّٰه عَزَّ وَجَلَّ مجلس جامعةُ المدينہ (للبنات) جي تحت مُلڪ ۽ بيرونِ ملڪ ۾تقريباً266 (ٻہ سوڇاهٺ) جامعاتُ المدينہ (للبنات) قائم آهن. جن ۾گهٽ وڌ 1623 (سورهن سو ٽيويهہ) طالبات دَرسِ نِظامي (عالِمہ ڪورس) جي مفت تعليم حاصل ڪري رهيون آهن. ڪم و بيش3600 (ٽي هزار ڇهہ سو) اسلامي ڀينرون دَرسِ نِظامي (عالِمہ ڪورس) جڏهن تہ تقريباً414 (چارسو چوڏهن) اسلامي ڀينرون 25 مهينن

جو"فَيضانِ شريعت ڪورس" ڪرڻ جي سعادت حاصِل ڪري چڪيون آهن،سوين اسلامي ڀينرون جامعة المدينہ للبنات ۾ نظامت ۽ تدريس جي منصب تي ديني خدمتون سرانجام ڏئي رهيون آهن، هزارين اسلامي ڀينرون ملڪ ۽ بيرونِ ملڪ،پنهنجي علائقن/شهرن ۾ تيڻ واري اسلامي ڀينرن جي 8 مدني ڪمن ۾ مختلف ذميدارين تي نيڪي جي دعوت جون ڌومون مچائي رهيون آهن اچو اسان بہ پنهنجي گهر جي اسلامي ڀينرن کي جامعة المدينہ ۾ داخل ڪرايون ۽ پنهنجي لاءِ ثوابِ جاريہ جو سامان ڪرڻ جي ڪوشش ڪريون)

اللہ کرم ایسا کرے تجھ پہ جہاں میں اے دعوتِ اسلامی تِری دُھوم مچی ہو

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیب! صَلَّی اللّٰہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

بَيان جو خُلاصو

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! اسان ٻڌو تہ

☆ماءُ پيءُ ڏانهن نظرِ رَحمت ڪرڻ سان مقبول حج جو ثواب ملندو آهي.

☆ماءُ پيءُ جي نافرماني جي حالت ۾ صُبح ڪرڻ واري جي لاءِ جهنّم جا 2 دروازا کلي ويندا آهن.

☆ماءُ جي دُعا مصيبتن ۽ آزمائشن کان ڇوٽڪارو ڏياريندي آهي.

☆ماءُ جي دُعا جنّت جو حقدار بڻائيندي آهي.

☆ماءُ اَولاد جي خاطِر پنهنجي خواهشن کي قُربان ڪندي آهي.

☆ماءُ جي بد دُعا انسان کي دُنيا ۽ آخِرت ۾ ذليل ۽ رُسوا ڪندي آهي.

ربّ ڪريم سيني مسلمانن کي پنهنجي والِدَين جي فرمانبرداري ڪرڻ، اُنهن کي راضِي رکڻ، اُنهن جي لاءِ دعائون ڪرڻ، انهن جو هر جائز حڪم مڃڻ ۽ انهن جي دُعائن مان حِصّو ماڻڻ جي سعادت نصيب فرمائي.

اٰمِين بِجَاہِ النَّبِیِّ الْاَمِین صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّمَ

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیب! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

پياريون پياريون اسلامي ڀينرون! بيان کي ختم ڪندي سنّت جي فضيلت ۽ ڪجهه سنّتون ۽ آداب بيان ڪرڻ جي سعادت حاصل ڪريان ٿي، تاجدار رسالت، شهنشاهِ نُبُوَّت، مصطفيٰ جانِ رحمت صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّمَ جو فرمان جنّت نشان آهي: جنهن منهنجي سنّت سان محبت ڪئي ان مون سان محبت ڪئي ۽ جنهن مون سان محبت ڪئي اهو جنّت ۾ مون سان گڏ هوندو. (1)

سینہ تِری سُنّت کا مدینہ بنے آقا جنّت میں پڑوسی مجھے تُم اپنا بنانا

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیب! صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلٰی مُحَمَّد

سلام ڪرڻ جون سنتون ۽ آداب

اچو! شَيخِ طريقت، اميرِ اَهلسنّت دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيه جي رِسالي "101 مَدَني گل" مان سلام ڪرڻ جون سُنّتون ۽ آداب ٻڌون ٿيون: ☆ مسلمان (محرم) سان ملاقات ڪرڻ وقت ان کي سلام ڪرڻ سنّت آهي. ☆ مڪتبة المدينہ جي شايع ٿيل ڪتاب بهار شريعت جلد 3 صفحي 469 تي لکيل مسئلي جو خلاصو آهي: "سلام ڪرڻ وقت دل ۾ اها نيّت هجي تہ جنهن کي سلام ڪري رهي آهيان ان جو مال ۽ عزت، آبرو سڀ ڪجهه منهنجي حفاظت ۾ آهن ۽ مان انهن

[1] ...مشكاة الصابيح،كتاب الايمان،باب الاعتصام بالكتاب والسنة،۹۷/۱،حديث:۱۷۵

مان ڪنهن شيء ۾ دخل اندازي ڪرڻ حرام سمجهان ٿي (بهار شريعت ۴۵۹/۳،حصه ۱۶ ملخصا)☆ ڏينهن ۾ ڪيترائي ڀيرا ملاقات ٿئي، هڪ ڪمري کان ٻئي ڪمري ۾ بار بار اچ وڃ ٿئي، اتي موجود مسلمانن ڪي سلام ڪرڻ ثواب جو ڪم آهي ☆ سلام ۾ اڳرائي ڪرڻ سنّت آهي☆ جيڪوسلام ۾ اڳرائي ڪري اهو **الله** عَزَّ وَجَلَّ جو مُقرّب آهي ☆ جيڪوسلام ۾ اڳرائي ڪري اهو تَڪَبُّر کان بہ بَري آهي جيئن منهنجي مڪي مدني آقا، مٺي مٺي مصطفيٰ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّمَ جن جو فرمان آهي: سلام ۾ اڳرائي ڪرڻ وارو تَڪَبُّر کان بَري (آزاد) آهي. (شعب الايمان ج 6 ص 433 حديث 8786) ☆ سلام (۾ اڳرائي) ڪرڻ واري تي 90 رحمتون ۽ جواب ڏيڻ واري تي 10 رحمتون نازل ٿينديون آهن. (ڪيميائے سعادت) ☆ اَلسَّلَامُ عَلَيۡكُمۡ چوڻ سان 10 نيڪيون ملنديون آهن، گڏوگڏ وَرَحۡمَةُ الله بہ چونديون تہ 20 نيڪيون ٿي وينديون ۽ وَبَرَكَاتُهٗ شامل ڪنديون تہ 30 نيڪيون ٿي وينديون. ڪي ماڻهو سلام سان گڏ جنّت المقام ۽ دوزخ الحرام جا الفاظ بہ وڌائيندا آهن اِهو غلط طريقو آهي، ☆ سلام جو جواب جلدي ۽ ايڏي آواز سان ڏيڻ واجب آهي جو جنهن سلام ڪيو اهو ٻڌي وٺي.

صَلُّوۡا عَلَى الۡحَبِيۡب!　　صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى مُحَمَّد

طرح طرح جون هزارين سنتون سکڻ جي لاءِ **مڪتبة المدينہ** جي شايع ٿيل ڪتاب 312 صفحن تي مشتمل ڪتاب ”**بهار شريعت**“ حصو 16 ۽ 120 صفحن جو ڪتاب“**سنتيں ۽ آداب**” هديو ڏئي حاصل ڪيو ۽ پڙهو.